

NÁPADNÍČEK PRO PŘEDŠKOLÁKY Z MŠ PODLUŽÁNEK

DĚTI, POZOR ČERVENÁ

Cílem tohoto tématu je rozvoj dovedností potřebných pro bezpečný pohyb na silnici a v okolí silnice. Uvědomění si vlastního těla a zranitelnosti těla. Osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti. Osvojování základních pravidel účastníka silničního provozu, účastníka v dopravním prostředku, jako cyklisty. Rozvoj komunikativních dovedností a řečových schopností. Podporovat správné a rychlé rozhodování. Rozvoj tvořivosti a tvůrčího myšlení. Umět střídat běh a chůzi na zvukové a světelné signály. Rozvoj pohybových dovedností a prostorové orientace a dokázat je uplatnit i v pohybu v dopravním prostředí. Rozvoj odpovědnosti dětí k sobě samým a respektování druhých, umět požádat o radu. Rozvíjení smyslů.

1. Dítě jako chodec - bezpečnost na silnici

- **Tematické vycházky do okolí** - získat dovednosti potřebné pro bezpečný pohyb v blízkosti silnice, poskytnout dětem základní informace pro pochopení významu bezpečného chování a postojů v dopravním prostředí

Chodec

- Ví a umí bezpečně přecházet na přechodu pro chodce řízeném semaforem i bez semaforu.
- Ví a umí bezpečně přecházet přes silnici bez přechodu pro chodce.
- Poznává a ví, jaké světelné signály semaforu pro chodce povolují přejít a které příkazují „stát“.
- Ví a umí se bezpečně pohybovat po chodníku.
- Ví a umí se bezpečně pohybovat po silnici a na vlakových přejezdech.

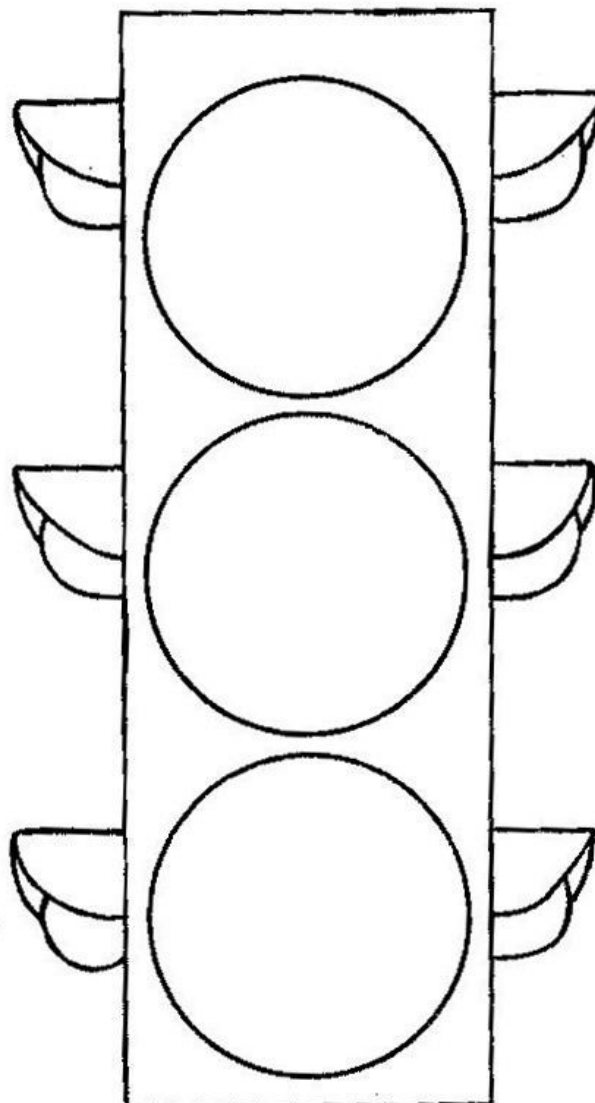
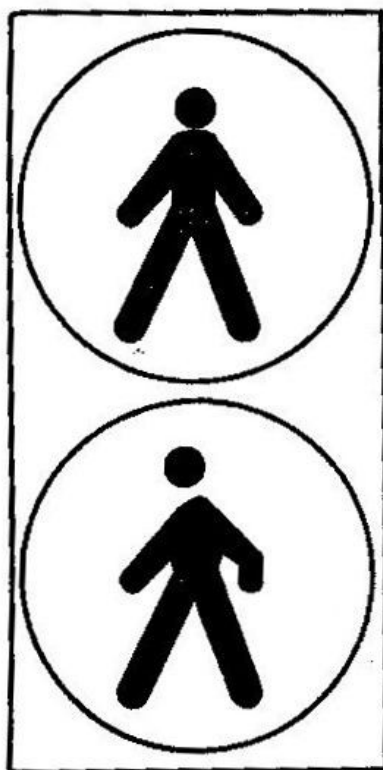
Toník a Verunka jsou sourozenci. Toník je již školák a ví, jak se má bezpečně dostat do školy. Verunka půjde do školy až příští rok, ale chtěla by se bráškově vyrovnat a již vše vědět. A tak každý den po cestě do školy a školky dává Toník Verunce otázky. Verunka je již zvládá dobře. Dokážeš i ty správně odpovědět?

Zeptáme se dětí, který ze semaforů je pro chodce a který pro řidiče. Společně s dětmi vybarvíme světla semaforů správnými barvami. Semaforey porovnáme. Zdůrazníme význam světel a pravidla pro přecházení na semaforu.

Nápovědou bude dětem básnička:

Barvy ze semaforu - autor neznámý

*Červená je kytička, žlutá barva sluníčka,
zelená je, milé děti, jako hrášku kulička.*

**SEMAFOR JÁ JMÉNO MÁM,
BARVY V SOBĚ UKRÝVÁM.
ČERVENÁ - ZASTAV SE!
ORANŽOVÁ - PŘIPRAV SE!
A ZELENÁ - PŘEBĚHNI SI!**

Vybarvi světelné signály semaforů. Řekni, co jednotlivé světelné signály znamenají.

Hry na rozvíjení smyslů:

Co to slyším?

Děti sedí v kruhu na podlaze, ruce složené na pokrčených kolenech a hlavu mají položenou na ruku. Oči mají zavřené. Učitelka vykoná činnost, která vydává jakýkoli zvuk (např. zavře dveře, přelije vodu, pošle po zemi autíčko, udělá pár kroků, zašustí s papírem a pod ...). Děti se snaží zjistit původ a směr zvuku odkud přichází. Kdo první uhodne, stává se pro další kolo tím, kdo bude vyhledávat a vytvářet zvuky do hry.

Cíl hry: Hra je zaměřena na rozvoj sluchového vnímání - zvukovou analýzu a syntézu

Na zvuky

Tato hra je obměnou hry „Kukačko, zakukej“. Děti sedí v kruhu, vybrané dítě, které je uprostřed, má zavázané oči. Učitelka určí zvuk, který bude dítě vydávat - sanitka, nákladní vozidlo, osobní vozidlo, chodec, cvakání na přechodu pro chodce (zvuk pro nevidící), atd. Dítě, které je uprostřed kruhu má za úkol uhodnout kdo a jaký zvuk vydává. Vybrané dítě osloví spoluhráče: „Předved' mi svůj zvuk!“ Ten, před kým stojí musí vydat přidělený zvuk. Ted' je už na dítěti, zda zvuk uhodne, kdo jej vydává a jaký zvuk to je. Pokud uhodne, hráči se vymění.

Cíl hry:

Rozpoznávání zvuků - sluchová analýza a syntéza

Uvědomění si důležitosti zraku jako orientačního smyslu

Obě hry si s dětmi můžete zahrát i doma, pouze hru musíte přizpůsobit prostředí a počtu hráčů.

2. Dítě jako cyklista

Dítě získává dovednosti v dopravním procesu v roli cyklisty:

- ví, kde se má pohybovat na kole či koloběžce, zároveň ví, kde se pohybovat nesmí
- umí jezdit na kole v doprovodu rodičů či jiné dospělé osoby

- umí poznat vybrané dopravní značky a zná jejich význam
- umí dodržovat základní pravidla silničního provozu
- držet směr vpravo
- ví, jak jezdit na stezce pro cyklisty, jak jezdit po chodníku
- ví, že má používat ochranné vybavení - helma, reflexní označení.

Při jízdě na kole je důležitá pozornost!

Hra zaměřená na rozvoj pozornosti

Všechno jezdí, co má kola

Obdoba hry na „Všechno létá.“ Děti tleskají do rytmu říkanky: „Všechno jezdí, co má kola“. Vedoucí hry na střídačku jmenuje předměty, které se pohybují pomocí kol po silnici a předměty, které sice mají tvar kola - kruhu (např. kolečko v hodinách, záchranný kruh, talíř, apod.), ale nepohybují se pomocí kol po silnici. Děti mají za úkol, co nejrychleji změnit pohyb rukou z tleskání na motání předpažím, v případě, že se jedná o předmět pohybující se pomocí kol po silnici. Vedoucí hry - sleduje, jak rychle dítě zareaguje na změnu povelu. Dítě, které nereaguje v časovém limitu ze hry vypadává. Vítězem je ten, kdo ve hře zůstává jako poslední.

Důležité je, procvičit si pravou a levou stranu!

Víme, kde je vlevo, víme kde je vpravo

Děti stojí na zemi na pruhu papíru, který znázorňuje silnici. Když řekne „pravá“, děti skočí vpravo vedle papíru „vedle silnice“, když řekne „levá“, skočí vlevo vedle silnice. Teprve řekne-li se „silnice“, skočí na papír doprostřed silnice. Hra se může rozšířit pojmem „střední“, kdy hráči na tento povel skočí doprostřed. Jednoduchou hrou se naučí poznávat kde je vlevo, vpravo, uprostřed.

Zdůrazníme dětem důležitost barev a reflexních prvků účastníků silničního provozu. Zkuste pokus s barvami a reflexními prvky.

VIDITELNOST BAREV

Pomůcky: Barevné papíry - alespoň formátu A3, různobarevné předměty. Povídáme si s dětmi na téma: Jakou barvu mám rád (-a) a proč. Oblíbenou barvu se pokuste zařadit, zda patří mezi barvy tmavé nebo světlé barvy. Vysvětlete, které barvy jsou je světlé a které je tmavé. Názorně ukážete. Každé dítě barvu vnímá jinak.

Postup: Na výzvu děti pokládají předměty na barevné papíry stejné barvy nebo barevně kontrastní a rozhodují, které jsou lépe vidět a proč.

Předměty si děti vyhledávají v domácnosti, pokoji (zároveň nacvičují rychlou orientaci v prostoru a postřeh, kde barevný předmět leží). Každý předmět pojmenovávají jak tvarově, tak i barevně (co nejpřesněji). Mohou také pojmenovat i barvu předmětů ležících na vedlejších barevných papírech. Společně vyhodnotte, která barva je nejlépe vidět na daném podkladu.

Vyhodnocení: Tmavé předměty na tmavém pozadí nejsou dobře viditelné, světlé předměty jsou dobře viditelné na tmavém pozadí ale některé barvy i na světlém. **Pro bezpečný pohyb na silnici je proto lépe zvolit světlé oblečení nebo alespoň světlé doplňky oblečení.**

RETROREFLEXNÍ MATERIÁL

Pomůcky: Barevné papíry - alespoň formátu A3, různobarevné předměty, reflexní páska, případně předměty z reflexu (odrazky na kolo, dárkové předměty z pojišťoven, reflexní vesta, apod.), baterka.

Použití reflexního materiálu při zatažených závěsech. Není zapotřebí mít místnost zcela zatemněnou. Děti pokládají na barevný podklad stejné předměty a mezi ně vloží několik předmětů opatřených retroreflexní barvou. Děti názorně vidí rozdíl mezi viditelností barev a retroreflexního materiálu, např. při stmívání nebo za deště, sněžení, zvláště pokud jsou předměty nasvětleny baterkou napodobující osvětlení reflektory vozidla.

Vysvětlete dětem, proč je barva na retroreflexu dobře viditelná a jaký má význam pro pasivní ochranu každého účastníka silničního provozu.

3. Dítě jako cestující - jedeme na výlet autobusem, nebo vlakem

- umí se chovat bezpečně při čekání na zastávce nebo ostrůvku, nepřibližovat se ke kolejišti
- ví, že se musí pevně držet nebo sedět klidně
- umí bezpečně nastoupit a vystoupit z hromadného dopravního prostředku
- umí naslouchat radám dospělého a pravidla respektovat
- ví, jak se má správně chovat
- nekřičet, neběhat, nestoupat, vždy počkat, až prostředek zastaví
- ví, že se nesmí rušit řidič autobusu za jízdy

Námět na pracovní a výtvarnou činnost:

Vlakem na výlet:

Pomůcky: barevné papíry, nůžky, lepidlo, pastelky nebo fixy

Barevné papíry nastříháme na menší obdélníky, formát A3 na 4 díly, na černý papír obkreslíme kruhy jako kola. Nebo můžeme použít kulaté vatové tamponky. Z obdélníků dítě sestaví lokomotivu a vagóny ke kterým přilepí kola. Do vagónků pak může dolepit čtverečky z bílého papíru, představující okna. Do oken dokreslí cestující, sebe, rodiče, řidiče, atd.

Zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/856246947887209280/>

4. Dítě jako pasažér v autě

- umí správně nastoupit a vystoupit z vozidla
- ví, proč se musí používat bezpečností zadržný systém - pás
- ví, že nesmí rušit řidič za jízdy
- zná pravidla daná pro spolujezdce a dodržuje je
- ví, jaké předměty může používat při hraní po cestě autem

Přečtete dětem následující příběh, povídejte si o něm. Příběh nemusíte dočíst až do konce a můžete nechat děti příběh dovyprávět. Společně pak přemýšlet nad různými scénáři. Co by se stalo kdyby?

Zdroj:

Internet: [dopravni-vychova-pro-ms-prirucka-ucitele.pdf](#)

Internet: [Projekt Děti, pozor, červená.pdf](#)

Děti v dopravním provozu aneb o klukovi z počítače, M. Adamovská, ROTAG, Praha 2004, ISBN 80 - 903175 - 3 - 7.

Po obědě Honzík s Nikim pomohli mamince s nádobím. Potom se uvelebili na gauči a zapnuli televizi. Ale žádný program je nebavil. Když maminka viděla, že se kluci nudí, navrhla: „Co takhle udělat si výlet autem. Můžeme se třeba zajet podívat do technického muzea. Prohlédli byste si starodávna auta, vlaky, jízdní kola a všelijaké jiné věci.“

„Ano!“ zvolali téměř jednohlasně oba kluci.

„Tak dobře. Ale nejdřív si musím u sousedů vypůjčit pro Nikiho dětskou autosedačku,“ řekla maminka.

„Ale to nemusíte,“ bránil se Niki hrdinně. „Já si sednu jen tak a budu se držet.“

„Kdepak, Niki, to nejde, to je nebezpečné. Děti se nemají vozit v autě, když nejsou připoutané v dětské autosedačce,“ vysvětlila mu maminka. Potom šla do předsíně, oblékla si plášť a zavolala: „Za chvíli jsem zpátky!“

Za pár minut se vracela se sedačkou. „Tak, kluci, oblékněte se, můžeme vyrazit. Pláštěnky si do auta brát nemusíte.“

Niki s Honzíkem se začali oblékat. Najednou si Honzík vzpomněl: „Maminko, prosím tě, dej nám každému alespoň jednu reflexní nálepku. Připevníme si ji na bundu, aby nás bylo dobře vidět.“

Maminka se usmála a přinesla Honzíkovi zářivě oranžové a Nikimu jasně zelené nalepovací auto. Kluci si je nalepili na záda bundy a Niki se rozběhl do předsíně, kde byla tma. „Honzíku!“ volal. „Pojď se honem podívat, jak moje auto hezky svítí!“ Když zjistili, že svítí i auto na Honzíkově bundě, byli spokojeni.

„Tak jdeme?“ zeptala se maminka.

„Jdeme!“ svorně odpověděli kluci a všichni vykročili z bytu. Maminka upevnila druhou sedačku vedle sedačky Honzíka, také na zadní sedadlo.

„Já bych chtěl sedět vpředu,“ žadonil Niki.

„To nejde, Niki, tak malé děti na předním sedadle sedět nesmí,“ odpověděla mu maminka přísně a posadila oba kluky do sedaček.

„Teď ještě připoutat,“ řekla a navlékla bezpečnostní pásy přes Honzíkova ramena a zacvakla sponu.

„Mně ne, já nechci,“ bránil se Niki.

„Musím tě také připoutat, Niki. Kdybych prudce zabrzdila, vypadl bys ze sedačky a narazil by sis hlavu nebo jinou část těla. Když se nenecháš připoutat, nikam se nepojede,“ prohlásila maminka rezolutně.

„Tak mě tedy připoutejte,“ odevzdaně mávl rukou Niki.

Maminka připoutala do autosedačky i Nikiho a ještě zkontrolovala, jestli jsou spony u obou sedaček dobře upevněné.

Potom si sedla za volant, také se připoutala, nastartovala auto, rozsvítila světla, zapnula stěrače a vyrazili.

Na hlavní silnici, která vedla do středu města, stála kolona aut. Před nimi byla křižovatka řízená světelnými signály. Když se na semaforu rozsvítilo zelené světlo, všichni řidiči se rozjeli.

Maminka přidala plyn, aby stihla také křižovatku projet. Vtom se rozsvítilo oranžové světlo a auto před maminkou prudce zastavilo. Maminka rychle sešlápla brzdu, kola zahvízdala a Honzík s Nikim v sedačkách nadskočili.

„Co je!“ vykřikli.

„To nic,“ zasmála se maminka. „Dobře to dopadlo. Teď alespoň víte, proč musíte být připoutáni v autosedačce. Kdybyste nebyli připoutáni, mohli jste se uhodit nebo zranit. A co teprve, kdyby došlo k nehodě. Ani to nechci domyslet. K úrazu může dojít i ve městě.“

Potom už je maminka bezpečně dovezla až k muzeu. Klukům se tam moc líbilo a všechny exponáty si se zájmem prohlédli. Večer, než usnuli, si Niki povzdechl: „Vůbec jsem netušil, co všechno se dá ve vašem světě prožít.“

Otázky:

Může cestovat dítě na zadním sedadle bez bezpečnostní autosedačky?

Může cestovat malé dítě v autě na předním sedadle?

Proč je nutné mít vždycky zapnuté bezpečnostní pásy?